

CSÁVOSSY ELEMÉR S.J.

„ÉNEKELJETEK AZ ÚRNAK . . .”

**AZ ÉNEKEK ÉNEKE
ELMÉLKEDÉSEKben**

**„ÉNEKELJETEK AZ ÚRNAK ÚJ
ÉNEKET . . .” (95. ZSOLT.)**

22. Imprimi potest. Budapestini,
die 24. Martii 1934. *Franciscus*
Biró S. J. Praep. Prov. Hung. —
Nihil obstat *Dr. Julius Czapik*
censor dioecesanus. Nr. 698. Impri-
matur. Strigonii, die 8. Martii 1934.
Dr. Julius Machovich vic. gen.

Nyomatott: Korda R. T.
nyomdájában, Budapest.

ELŐSZÓ.

A jelen kis mű nem akar az Énekek énekének tudományos magyarázata lenni, hanem csak elmélkedéseket kapcsol a szent ének szövegéhez. Ezek az elmélkedések föltételezik, hogy az elmélkedő a szent szöveget már valamikép ismeri. — Nem is kell említeni, hogy a szeretet, melyről itt szó van, földi képekbe öltöztetett legtisztább lelki szeretet, mellyel a malasztos lélek Istenét átkarolja. Azt sem szabad szem előtt téveszteni, hogy ez a szeretet nem terméketlen érzelem, hanem tette ösztönző áldozatos odaadás.

Annak, aki figyelemmel kíséri az elmélkedések menetét, nem lesz nehéz

*felismerni, hogy az lényegben a lelki-
gyakorlatok gondolatmenetével meg-
egyeznek. — Az idézetek, melyeknek
helye külön megjelölve nincs, az Éne-
kek énekének a fejezetek elején meg-
jelölt részéből vannak véve.*

A SZERZŐ.

ÖSSZEFOGLALÁS.

1.

Isten szeretetből „csókkal“ teremti a lelket, és viszont a lélek csókját várja. A léleknek el kell hagynia a teremtmények rendetlen szeretetét és rajtuk, mint lépcsőfokokon, fel kell emelkednie Istenének, Jegyesének szeretetéhez. Ne a jutalom, hanem a szeretet ösztönözze őt erre. — Mily boldogtalan a lélek, ha a bűn vagy a lanyhaság által elvesztette Jegyesének bizalmas jelenlétét! De a Jegyes keresi elvesztett menyasszonyát és visszahívja, visszavezeti és Szívének hasadékában elrejt. Ennek most a „kisdéd rókákat“, a kis hibákat is ki kell pusztítania, hogy egészen Jegyeséé lehessen, és már semmi el ne válassza őt többé tőle. De a Jegyes érezhető jelenléte nem

tart örökké; a léleknek próbákon is keresztül kell esnie, hogy hűsége bebizonyosodjék. Így jut el az állhatatosságra, melynek őrzői az ő pártfogói, az égi szentek és a földi igazak és az erények, melyek benne vannak. Ez utóbbiak egyúttal a leg szebb menyasszonyi ajándékok, melyeket a lélek Jegyesének hoz, mikor tökéletes szeretetben átadja magát neki.

2.

Most fellép a Jegyes személye egész szépségében és követésre, eljegyzésre hívja aráját. Megmutatja neki, hogy milyennek kell lennie, ha az övé akar lenni; feltárja előtte az erényeket, melyeknek ékesíteniök kell az ara lelkét. Ezek megszerzésének két főeszköze pedig az önmegtagadás és az imádság. — Majd meghaladva a rendes követés határait, az ő tökéletes követésére szólítja fel őt, hogy a választott lelkek sorába lépjen, és eléje tárja azoknak eré-

nyeit és szépségét, elsősorban a lelki termékenységet és az apostoli buzgalmat. Ennek a buzgalomnak ki kell állni a próbát. Ha nem állja ki, szenvednie kell, míg el nem éri a teljes önfeledtség fokát, hogy buzgó-sága csak Jegyeséért és annak érdekeiért lángoljon. Buzgóságában és szenvedéseiben a Jegyes személye, az ő szépsége és érte viselt szenvedései erősítik és ösztönzik, mikor fájdalmak közt keresi őt és végre megtalálja.

3.

Most már csak egy próba van hátra: hogy a kísértés a szeretetet magát támadja meg. Jön a világ fejedelme gazdagsággal, hatalommal, élvezettel, hogy eltántorítsa a lelket az alázatos és szegény Jézustól. De sem a nyílt támadás, sem a hízelgés nem ér célt: a jegyeslélek hű marad. Most már tökéletes az egyesülés. A lélek szemléli feltámadt Jegyesét, akiben van az igazi dicsőség, gazdag-

ság és gyönyörűség. Az ő szeretetében boldog. Az ő Jegyese Isten. Az ő emberi természete is Istenhez vezet. Ennek a szeretetében nyugszik meg végleg. Megszilárdult a szeretetben és kiönti azt a lelkekre és várja a boldog örökkévalóságot.

I. A TEREMTÉS ISTEN CSÓKJA.

Én. 1, 1–2.

„Csókoljon meg engem az ő szája csókjával.” A teremtés a szeretet és az irgalom műve. Minden egyes létfokozat egy-egy csók: lét, élet, érzés, értelem és szabadakarat. A legbensőségesebb, a legszeretetteljesebb csók, az ő „szája csókja” a kegyelem.

„Csókoljon meg”: mit kívánok én, mikor már úgyis megcsókolt, mikor már megadott mindent? Azt, hogy éreztesse velem, lelkembe beleoltsa a tudatot, hogy átéljem ezt az ő teremtő és fenntartó szeretetét és könyörületét.

Miért? Egyrészt azért, mert ő megérdemli, hogy így érezzek vele szemben: hiszen „emlői jobbak a bornál” v. i. az ő irgalmas szeretete, édes-

sége, szépsége és magához vonzó és magát átadó szerelme végtelenül fölülmúl minden földi élvezetet, fölülmúl minden teremtett szépséget és minden mászeretetet. Másrészt azért, hogy ép ezt mind jobban megismerjem és csak az ő „emlőit” keressem, csak ezekben pihenjek, csak ezek boldogítsanak, csak ezektől részegedjék meg a lelkem — azért csókoljon meg engem az ő szerelmének csókjával.

De ő is viszont mondja nekem ezt mint jegyesének: Csókolj meg engem szájad csókjával! — Egész odaadást kíván tőlem, mert ez az én odaadásom neki minden. Ezért teremtett engem; ezért teremtette az egész mindenséget és adta át nekem, hogy mindez hozzá vezessen; ezt keresi egyedül minden művében; ez a teremtés végcélja: a lélek szája csókja. Nem kell neki egyéb, ha ez nincs meg; nem kell neki a „bor”, amit a lélek csak külsőleg nyújt neki, ami nem teljes odaadás, az „emlők” kelle-

nek neki, a lélek benseje, a lélek önátadása.

„Legjobb drágakenetekkel illatozók.” Ezek az ő isteni tulajdonságai, melyekkel a lelket boldoggá teszi, különösen jósága, irgalma, szépsége, nagysága, szentsége és könyörülete. De ezek viszont e lélek erényei is, melyekkel odaadását tanúsítja, főleg a hit, remény, szeretet, áhítat, alázat, tisztaság, megegyezés Isten akaratával, önmehtagadás.

II. ISTEN SZÉPSÉGE SZÉTÁRAD A MINDENSÉGRE ÉS MAGÁHOZ VONZZA A LELKET.

Én. 1, 2—3.

„Kiöntött olaj a te neved.” Az egész mindenségre kiöntötted a te szereteted báját. Rólad beszélnek az egek és a föld, a vizek és a hegyek, a rétek virágai és az égbolt csillagai. „Uram, mi Urunk, mily csodálatos a te neved az egész földön!” (8. zsolt.) „Mily édes a te leheleted, Uram!” (Bölcs. 12, 1), mely minden művedet átjárja. Azért szeretnek téged a lelkek. „Vonj engem” is, „hogyan utánad fussak keneteid illatára”, hogy istenségednek illata után kívánczok és epedjen az én lelkem. Ó vonj, ó vonj magadhoz, létem egyedüli és örök céljához, mert nyugtalan a lelkem, amíg benned el nem pihen.

„Bevisz engem a király lakházába”, istenségének mélységeibe, ahol nála

vagyok egyedül és a legbensőségsébben egyesülök vele. Ott nyújtja nekem „emlőinek” édességét, ott táplál istenségének tejével és megörvendtet mennyei szerelmével, mely jobb a világ minden öröménél. Azért szereti is őt minden lélek, akinek helyén van a szíve és egyenes a lelkülete.

De ő is viszont mondja nekem: „Vonj engem!” Vonj engem, engedem magam vonni. Vágyódom utánad, de csak akkor jövök, ha vonsz engem. „Aki engem szeret, Atyám is szeretni fogja azt, és én is szeretni fogom, és hozzá megyünk, és lakóhelyet szerzünk nála.” (Jn. 14, 21. 23.) Keneteinek illata, melyet a kegyelem által szétárasztottunk lelkében, vonz minket. Azért jövünk és lakást szerzünk nála. A lélek a „király lakháza”, melynek legmélyebb rejtekében örvend a lélek Isten „emlőinek” és örvend viszont az Isten a lélek „emlőinek”; ott lesznek egészen egymáséi isteni szent szerelemben.

III. HARCOT KELL VIVNI A TEREMTMÉNYEKKEL, HOGY A MINDENSÉG A LÉLEK SZÁMÁRA ISTEN LÁBNYOMA ÉS KÉPE LEGYEN.

Én. 1, 4—7.

„Fekete vagyok, de szép.” A feketeség az enyém: ez az én semmiségem, gyarlóságom, bűnös voltom. A szépséget Ő adta: ez a kegyelem és az azzal járó adományok. Semmiségem és gyarlóságom ellenére is szép vagyok az Ő kegyelme által, úgy, hogy gyönyörűségét leli lelkemben. „Az én gyönyörűségem az emberek fiai közt lenni.” (Péld. 8, 31.)

„A nap vette el színemet”, a küzdelmek és próbák, melyek közt harcotat kellett vívnom a nap hevében „anyám fiaival”, a teremtményekkel, melyek el akartak vonni egyedüli

szerelmemtől. Ezekben a küzdelmekben hibákat is követtem el, „a nap elvette színemet“, de azért nem tette tönkre szépségemet. Sőt a hibák ellenére is a kiállott próbák kedvesebbé tettek Szerelmesemnek.

„Anyám fiai“ a szőlők őrzőjévé tettek. Külső dolgok felé akarták terelni figyelmemet, elvonni örök célomtól, s így „szőlőmet“ — szerelmemet nem is őrzöttem kellőleg. De biz én nem állok rá és nem engedem magam elvonni, nem őrzöm azt a szőlőt, melyet ők rám akarnak bízni, én csak Szerelmesemet akarom keresni: „Jelentsd meg nekem te, kit az én lelkem szeret, hol legeltetsz, hol nyugszol délben, hogy ne kelljen bolyongani társaid nyájai után.“

A lélek egyedül Istent akarja keresni; azért kéri, hogy nyilatkoztassa ki magát neki s ne kelljen már a teremtmények vigasztalásai után futkosnia. De Szerelmese megtanítja őt a teremtmények helyes használatára: „Ha magadat nem ismered ki,

eredj a nyájak nyomdokai után és legeltesd gödölyéidet a pásztorok sátrai mellett." Minden teremtmény Isten lábának nyomdokait, az Ő ujjának nyomát hordja magán. Azért, ha helyesen használod a teremtményeket, Istenhez vezetnek téged, és az egész mindenség nagy könyv lesz számodra, melyből Isten tulajdonságait és szándékait olvashatod ki.

IV. MINDEN TEREMTETT LÉNY FÖLÖTT ISTENBEN MEGPIHENNI.

Én. 1. 8—16.

A Jegyes jegyesének győzedelmes küzdelme és kitartása miatt dicséri győzelmének erejét (Fárao fogata), hűségét (gerlice) és engedelmességét (nyaklánc), és ezért jutalmul még nagyobb adományokat helyez neki kiállításba e földön és a túlvilágon (aranyékszer).

De a lélek egyedül Jegyesében leli jutalmát és örömét; azért az ő boldogsága megörvendeztetni erényeivel, hűségével, szeretetével Istenének szívét: „Mikor a király nyughelyén van, illatát adja nárduszom.” Neki bánatban s örömben Jegyese a mindene, akit keblén tart és keblében őriz: mirrhabokréta, ciprus fürtje.

Ez az önzetlen szeretet és odaadás annyira elbájolja a Jegyes szívét, hogy hangosan dicséri aráját: „Ime te szép vagy, én szeretöm, ime te szép vagy! A te szemeid” — egyenes tiszta szándékod miatt, mely egyedül rám irányul — „galambszemek.”

De a menyasszony mindent rá vonatkoztat és azért mondja: „Ime te szép vagy, én szerelmesem és ékes!” Egyedüli öröme, hogy szent egyesülésük termékeny, lelkeket ad az égnek és az erények bölcsője: „a mi ágyunk virágos” — és hogy ez az egyesülés és együttlét örök: „házaink gerendái cédrusból, mennyezeteink ciprusból.”

V. A LÉLEK VISZONYA ISTENHEZ A KEGYELEM ÁLLAPOTÁBAN ÉS ANNAK ELVESZTÉSE.

Én. 2, 1—7.

„Én a mező virága vagyok és a völgynek lilioma.“ Ilyen a lélek gyermekded egyszerűségében, bájos ártatlanságában és istengyermeki szépségében, mikor a megszentelő kegyelem állapotában van. Így szólnak egymáshoz Isten és a lélek: „Mint a lilium a tövisek között, olyan az én barátném — mint az almafa az erdők fái között, olyan az én szerelmesem.“

A legmeghittebb gyermeki, baráti, jegyesi és hitvesi viszony van közöttük. Azért mondja a lélek: „Ami után kíváncsoztam, annak árnyékában ülök; és az ő gyümölcse édes torkomnak.“ Bevitte őt Isten az ő bensejének rejtekeibe, ahol megízlel-

te az isteni szerelem megrészegítő édességét: „Bevitt engem a boros pincébe, elrendezte bennem a szeretetet.”

Annyira megrészegült ettől a szeretettől, hogy felkiált: „Támogassatok engem virágokkal, erősítsetek engem almákkal; mert lankadok a szerelem miatt.” Az egyesülés egész bensőségét átéli: „Balkeze fejem alatt, és jobbjá megölel engem.” És ha nem is érezné a lélek mindennek a boldogságát, a valóságon ez mégsem változtat semmit sem. Az isteni Völegény pedig örömét találja abban, hogy arája így karjaiban szendereg; azért mondja: „Föl ne költsétek és föl ne serkentsétek az én szeretőmet, valamíg maga nem akarja.”

Ez a lélek boldog állapota a megszentelő kegyelemben. Ebből ragadja ki a bűn, vagy jobban mondva, ebből az ölelésből bontakozik ki maga a lélek, mikor a bűn által elszakad Istenétől. Mindettől fosztja meg magát a lélek, mikor vétkezik. Ó, ki

méri meg szerencsétlenségét, ki érzi át boldogtalanságát! És még ha nem is érezné ő maga a földi gyönyörök mámorában, mégis így van — és érezni fogja örökké, ha Istenét a kárhozat kivetettségében örökre elvesztette. Ez a pokol.

De nemcsak az, aki súlyos bűnt követ el, hanem az is, aki a buzgó szeretet öleléseiből a lanyhaságnak adta át magát, elveszti némileg ezt a boldog állapotot, melyet a szent ének a föntiebbekben megrajzolt. Ó szerencsétlen perc, melyben a lélek fel akar ébredni és kibontakozni Isten ölelő karjai közül!

VI. A JÓ PÁSZTOR ÉS AZ ELVESZETT JUHOCSKA.

Én. 2, 8—13.

De a Jegyes nem hagyja el aráját, keresi, utána megy, mint az atya a tékozló fiú után, mint a jó pásztor az elveszett juhocska után, mint az asszony az elveszett garas után. Így ment Isten az elbukott ember után. Így ment utánam is.

„Jön szökellve a hegyeken, átszökellve a halmokat.” Ezek a Megváltó ugrásai: Názáret, Betlehem, Golgota, a sír, a tabernákulum. Átugorja bűneink mélységét, büszkeségünk hegyeit, kislelkűségünk lapályait.

Ha elrejtjük magunkat előle szegyenünkben vagy idegenkedésünkben, „íme falunk mögött áll Ő, nézve az ablakon, nézdelve a rostélyon át.” És szava megszólal: „Kelj föl,

siess!" Hagyd ott a bűn kietlen országát, hagyd ott a lanyhaság posványait és jőjj a lélek tavaszi birodalmába, ahol élet és öröm fakad. „Mert már a tél elmúlt" számodra, a bűn tele, melyből kegyelmem nap-sugara kiragad; „a záporosó elvonult és eltávozott, virágok jelentkeznek földünkön", az új lelki élet virágai és zsenge gyümölcsei.

És elrejtí a lelket Szívének hasadékaiba, hogy biztonságban legyen örökké: „a köszikla üregeiben, a kerítés hasadékaiban", hogy arca ismét ékes legyen és szava édes.

VII. „FOGJÁTOK MEG A KISDED RÓKÁKAT . . .”

Én. 2, 14—17.

A lélek Istenének Szívébe rejtözve
könyörög, és ez a könyörgés Jegye-
sének tetszését hívja le rá.

De még a „kisdéd rókákat” meg
kell fogni és megölni, mert ezek
pusztítják a már virágzó szőlőt, az
újból virágzásnak és gyümölcsözés-
nek indult lelki élet kertjét. Melyek
ezek a „kisdéd rókák”? A kis bü-
nök és szándékos hanyagságok, a
nem tiszta szándék, a nagylelkűség
hiánya.

Miután a lélek ezeket is megfogta
és megölte, már tökéletesen Jegye-
séhez tért és Vele élvezni akarja a
teljes egyesülést: „Az én szerelme-
sem enyém és én övé.” De ez az
egyesülés, bár lényegében maradandó,

megérzésében még sem lehet örök; mert még „nem tűnt fel a nap és nem múltak el az árnyak“, még tart a földi élet. Az egyesülésnek marandó élvezete pedig fenn van tartva a túlvilági élet számára.

Próba, kísértés, szárazság váltja fel a vigasztalást és a lelki örömet. Azért panaszkodik szent módon a lélek mindjárt Jegyesével való egyesülése után: „Térj vissza, én szerelmesem!“, ki jelenléted boldogító hatásait megvontad tőlem és érzés szerint eltávoztál „Béter hegyein“, az elválás hegyein.

VIII. LELKI ÉJ — ÉS VILÁGOSSÁG.

Én. 3, 1—6.

„Ágyamban éjenkint kerestem, kit az én lelkem szeret; kerestem őt és nem találtam.” Ez a lelki próba, a kísértés.

Hogyan kell viselkednem a lelki próbákban, a kísértésekben? Keresnem kell Őt. Felkelni és keresni, nemcsak összetett kézzel ülni és várni: „Fölkelek és körüljárom a várost, szorosokon és utcákon keresem, kit az én lelkem szeret.”

De olykor még ennek a keresésnek sincs mindjárt eredménye; imáink, vezekléseink látszólag hiábavalók: „Kerestem őt, és nem találtam.” Ekkor sem szabad felhagynod a kereséssel és a lelkivezetőhöz kell fordulnod, ha tanácstalan vagy: „az

örökhöz, kik a várost őrzik." „Látátok-e, kit az én lelkem szeret?"

Olykor már egyedül az, hogy hozzájuk fordulunk, megadja nekünk, amit keresünk, még ha határozott választ nem is kapunk tőlük. „S alig haladtam el mellettük, megtaláltam, kit az én lelkem szeret."

A lélek iparkodik most megtartani azt, akit megtalált; iparkodik állhatatos lenni mindazokban a dolgokban, melyek szerelmesének tetszését biztosítják számára; iparkodik őt lelkének legbensőbb rejtekébe befogadni: „Mégfogtam őt, el sem bocsátom, mígnem beviszem őt anyám házába és szülöm kamarájába." A Jegyes pedig megengedi, hogy élvezze jelenlétének boldogságát: „Föl ne költsétek és föl ne serkentsétek az én szeretőmet, míg maga nem akarja."

„Kicsoda az, ki feljő a pusztából, mint a mirrha- és tömjén- és a fűszeráros minden fűszerének füstoszlopa?" Ilyen a lélek, aki a világ

és a bűn pusztájából kiszabadulva, a próbák után győzedelmesen lép Isten hajlékába és illatos imádságának, vezeklésének és minden egyéb erényeinek illatától. Most még inkább fog bemutatni illatos áldozatokat a szeretet oltárán Istenének.

IX. A LÉLEK ÓREI.

Én. 3, 7—8.

„Ime Salamon ágát hatvan hős állja körül.“ Az ág a lelket jelképezi, melyben Isten pihen. Ezt őrzik a hősök, a lélek állhatatosságának biztosítói.

Ezek a biztosítók az égi szellemek és szentek, a földi előljárók és vezetők, a jámborok és lelki jóbarátok. Mindezek védik a lelket, megőrzik és imádkoznak érte. Az erények is ide sorolhatók, melyek a lélek állhatatosságának biztosítékai.

Védik mindezek „az éjjeli félelmek miatt“, amikor a lélek éje, a kísértések sötétsége, a homály és a kislelkedés és a félelem fenyegetnek. Külső üldözés és szenvedés is ide tartozik.

X. MENYASSZONYI DÍSZ.

Én. 3, 9—10.

„Hordszéket készíté magának Salamon a Libanon fáiból . . .” A hordszék ismét a lélek. A libanon fáí, a cédrusok, az ezüstoszlopok, az aranytámasz, a bársonylépcsők, a szeretet, mely közét ékesíti, az állhatatosságot és a kegyelmi bőséget és az erényeket jelenti, melyeknek a lélek tökéletes Istenhez térésében és átadásában részesévé lesz.

Az erények egyúttal kitartásának is biztosítékai: a tiszta érzület és szándék (ezüst), a hit (arany), a remény és imabeli lelki emelkedettség (lépcsők), a szeretet.

Most már csak szemlélni kell a királyi Jegyest magát, akit ezen a hordágyon körülvisznek.

XI. JÖN A KIRÁLYI

Én. 3, 11.

„Menjetek ki és lássátok, Sion leányai, Salamon királyt a koronával, mellyel megkoronázta őt anyja eljegyzése napján és szívöröme napján.”

Szemléld a szépségét annak, akit mint Jegyest magadban hordasz; szemléld eljegyzését az emberi természettel a Szűz méhében — Názáret és Betlehem titka — ami által téged is eljegyzett és követendő példának adta magát neked; eljegyzését az Egyházzal, melynek te is tagja vagy; eljegyzését minden lélekkel a kegyelem által; a választott lelkekkel, akik az evangéliumi tanácsokat követik; egyes kiváltságosokkal, akiket erre az eljegyzésre külön meghívott; szemléld hármaskoronáját, melyet a szűzek, az egyháztanítók és vértanúk

fonnak feje körül; nekem is ilyen koronának kell lennem számára az evangéliumi tanácsok köteléke által.

De szemléld a töviskoronát is, mely számára a dicsőség koronája lett, és tudd meg, hogy neked is Jegyeseddel együtt töviskoronát kell viselned, ha akarod, hogy az ő dicsőségében részed legyen.

XII. A LÉLEK ELJEGYZÉSRE KÉSZÜL

Én. 4, 1—5.

Milyennek kell lenni a léleknek, hogy ily Jegyeshez méltó legyen? Mire irányuljon Jegyesének követése? — Ezt mondja az Énekek éneke, amikor a menyasszony szépségét rajzolja meg.

A Völegény mintegy maga elé állítja arájának szépségét, amilyenek őt kívánja. A lényeges szépség a megszentelő kegyelem által már meg is van; de ennek külsőleg is kifejezésre kell jutnia és tökéletesednie kell az erények által.

Ezek közt első a szemnek galambtisztasága, az egész lélek egyszerű és egyenes beállítása Istenre, Jegyesére, a szándék és a törekvés tökéletes tisztaságában. Azután a gondolatok fenköltisége és rendezettsége,

melyeket a hajak jelképeznek. A gondolatoknak lelki megrágása az elmélkedésben, aminek a fogak a jelképei. A szív bőségből pedig szól a száj; az ajkak beszéde vagy hallgatása tanuságot tesz a lélek és a gondolatok rendezettségéről.

Nemcsak a beszédben, hanem az egész arcon ömlik szét a lélek beneseje. Az orcákon nyilvánul meg a szív tisztasága, az alázat, a szerénység. A nyak pedig, amely a fejet hordja és toronyhoz hasonlít, az emelkedett lelkületet, az ég felé törő reményeket, de egyúttal az erőt is jelképezi a törekvésben és az engedelmességet. Az emlők a kettős szeretetnek a képe, Isten és a felebarát szeretetének.

XIII. IMÁDSÁG TÖMJÉNE ÉS ÖNLEGYŐZÉS MIRRHÁJA.

Én. 4, 6.

„Míg föltűnik a nap és elmúlnak az árnyak, elmegyek a mirrha-hegyre és a tömjén-halomra.” A földi életben a Jegyes-Krisztus követése imádságot és önmegtagadást követel.

Kövessük Őt a hegyre, ahol a magányban virraszt és imádkozik; kövessük Őt a hegyre, ahol a nyolc boldogságban az Ő országának törvényeit hirdeti, melyek a világtól és az önszeretettől való elszakadást követelik; ott tanít meg minket arra is, hogyan kell jól és Istennek tetszően imádkozni; kövessük Őt Tábor hegyére, ahol elragadtatásban imádkozik, de egyúttal szenvedéséről is beszél; kövessük Őt fel Golgota

hegyére, ahol megtanít minket a kereszt szeretetére.

„Egészen szép vagy, én barátném! és szeplő nincs tebenned. Jöjj le a Libanonról, én jegyesem! . . .” Ez a felszólítás az Ő tökéletes követésére, hogy egészen szép legyen az Ő jegyese.

Van követés, mely kötelező, és van követés, mely tökéletes. Ez utóbbi a világból való teljes kilépést jelenti: hagyd ott az oroszánok és párducok hazáját, ahol annyi veszély fenyeget, és jöjj le az én tökéletes szeretetem országába. Ennek jutalma lesz az én tetszésem teljessége, melyet benned találok.

XIV. TÖKÉLETES KÖVETÉS — AZ ARA SZÉPSÉGE.

Én. 4, 7—15.

Mi vonzza a Jegyest arájában? Szépsége: „Megsebesítetted szívemet . . .” Tekintete, hajfürtjei, emlői, kenetei, beszéde — mindez elbájolja a Jegyest. Érintetlen tisztasága: „Berekesztett kert, lepecsételt kútforrás.” Termékenysége: „Csemetéid . . . , kertek kútforrása, élővizek kútja.”

Erre kell tehát törekedni a léleknek, ha Jegyest tökéletesen követni és neki tetszésére akar lenni. A szépség az erényekben áll: egyenes tiszta szándék, hűség a kis dolgokban, gyengéd tapintat a Jegyes és annak minden akarata iránt (nyakad egy hajfürtje), bensőséges és magát átadó szeretet, meghitt és bizalmas

érintkezés az imában és minden egyéb erény.

Az érintetlenség a világtól való teljes elszakadásban és a legkisebb hibák kerülésében lesz tökéletes.

A termékenység az erények sokaságában és a lelkekben mutatkozik, akiket az apostoli buzgóság és az imádság és vezeklés, az önfelajánlás megnyer és világra hoz a Jegyesnek.

XV. ÉGŐ VÁGYAK.

Én. 4. 16—5, 1.

Ó Jézusom, add, hogy az én lelkem kertjének gyümölcsei és fűszerei megörvendeztessenek téged, és illatuk s édességük szétáradjon az egész világra, az összes lelkekre!

Adj apostoli buzgóságot, add a lelkek szeretetét, hadd egyenek és igyanak a te barátaid az én lelkem kincseiből, melyeket te adtál nekem.

Hiszen a te kerted az, te adtál növekedést neki, sőt te ültetted és te öntözted azt; a te mirrhád, a te mézed, a te tejed és a te borod az, ami bennem van.

Jőjj, és részegülj meg hű szerelmemtől, és részegítsd meg a lelkeket, kik a tied és általad és benned az enyémekek is.

XVI. A ZÖRGETŐ SZAVA — A SZERETET PRÓBÁJA.

Én. 5, 2—8.

A tökéletes követés próbája a hűség és gyorsaság a kegyelmi ösztönzések követésében és Isten szolgálataiban.

Jézus zörget és hív, akar valamit. Oly megható a hívása: „Nyisd ki nekem, mert rakva fejem harmattal és hajfürteim éjjeli csöppekkel!” Ott áll Ő és kér, hogy nyissam ki neki lelkem ajtaját, hogy fogadjam Őt be és kövessem Őt, bárhová megy. És haja tele harmattal! Hiszen éjjel jött, az egész éjszaka vándorolt, fáradt értem és miattam — Betlehem, Názaret, a sivatag, szent lábainak minden lépése, minden fáradtsága és bágyadtsága, Jákob kútja, a letépett kalászkod, az Olajfák hegye, Golgota, a taber-

nákulum — mindez megjelenik előttem, mikor te jössz és hívsz és felszólítasz, hogy nyissak kaput neked.

És én késlekedem. Csipp-csupp önző érdekek, kényelem, hiúság késleltetnek, hogy eleget tegyek hívásodnak. De te megilleted lelkemet kegyelmed ujjával és ott hagyod lelkem ajtajának zárán ottléted emlékét, a mirrhát. Ennek illata nem engedi, hogy elfelejtsem, hogy ott voltál és hívtál.

Most már követlek is — de okulásomra szeretetből eltávoztál, hogy hívebb legyek és gyorsabb a követésedben. És itt hagytad a gyötrelmes keresés mirrháját: „Kerestem és nem találtam Őt; hívám és nem felelt nekem.”

Hogy megtaláljalak, már most külső szenvedést is kell kiállnom, szégyent és gyalázatot. Ezt is megengeded szeretetből, hogy hibámat jóvátehessem és még nagylelkűbben követhesselek. Gyengéd szeretetből ugyan megkíméltél volna ettől, magadtól

talán nem adtad volna; de mivel oly értékes a szenvedés, felhasználtad az alkalmat, hogy hibáztam és késedelmes voltam, és azért megengedted, hogy szenvedés és megálázódás érjen.

Ó ezer hála érte, édes Jézusom! csak ha téged megtalállak újból és nagylelkűbben szerethetlek! De még keresnem kell téged — és a külső szenvedéshez hozzáfűzöd a belsőt is: „Vigyétek hírül neki, hogy a szerelem miatt ellankadok.”

XVII. KI NEKEM JÉZUS?

Én. 5, 9—16.

„Minő a te szerelmesed a szerelmesek fölött?” Ki nekem Jézus?

„Az én szerelmesem fehér és piros, választott ezrek közül.” Fehér és piros, mert az ártatlanság és szentség, az isteni tisztaság maga, és mégis annyit szenvedett; értem piros a ruhája, mint azé, aki a szőlőprést taposta.

Jézusom, elmélkedem a Te szépségedről és nagyságodról és egyúttal véres szenvedésedről. Ez az ellentét oly megható, és oly megrendítő fényben tünteti fel egyrészt szépségedet és nagyságodat szenvedésed hátterén, másrészt szenvedésedet nagyságod és szépséged hátterén.

Fejed színarany, mert az isten-

ség lakik benned; körülveszik fejedet, mint a hajak, a te szenteid sokasága; szemed oly tiszta és fényes, mert az istenség tiszta vizeiből merítetted végtelen tudásodat, bölcseségedet és látásodat. Orcáid szent Szíved erényeit tükrözik vissza, ajkaid Szíved mélységéből szólnak és a lelki tisztaság és önmegtagadás szent tanait hirdetik.

Ó azok a drága kezek, melyeken, mint égő jácintokon, szemlélem a szent sebhelyeket, melyeket a bűnösök keze és az én bűneim ütöttek rajtuk. Gömbölyegek, mert fájdalmasan görbülnek meg a szegek fölött! És ez a hófehér test, melyen az ostorcsapások kék zafirjait látom, csupa kékülő seb — kékülő sebeid meggyógyítottak minket. Fehér, halvány ez a test azért is, mert a halálban értem elvesztette színét és kiöntötte minden pirosuló vérének az én megváltásomra.

És ép ez a szenvedés tette az ő trónját állandóvá és örökké megingathatat-

lanná. A szenvedés és a halál, a pokol kapui nem vehetnek erőt rajta. „Száraid aranytalapokra épített márványoszlopok“, nem mint amit Nabukodonozor álmában látott, hogy a szobor talpa cserépből volt. Alakod is, mint a Líbanon és annak örök cédrusai. És hatalmad mellett irgalom a szavad, a kegyesség és a jószág szava. „Torkod igen édes, és te egészen kívánatos vagy“ — szerelmes Jézusom. „Ilyen az én szerelmemem, és ez az én barátom!“

XVIII. A PRÓBÁK HŐSNŐJE.

Én. 6, 1—9.

A lélek a szenvedések és próbák után megtalálja az ő Jegyesét az alázatosságban, önmegtagadásban és szívtisztaságban, mely a legkisebb szándékos hibát, hanyagságot, mulasztást is a legnagyobb elővigyázattal kerüli. Ezt jelképezik a fűszerek táblája és a liliomok, amelyek közt a menyasszony megtalálja szerelmét. „Én az én szerelmesemé, és szerelmesem az enyém, ki a liliomok közt legeltet.”

Előbb azt mondta: „Az én szerelmesem az enyém, és én övé”; most fordítva mondja, mert szeretete még tisztább és önzetlenebb lett. A Vőlegényt pedig most még jobban ragadta el menyasszonyának szeretete, miután a szenvedések próbá-

ját kiállotta Jegyeséért, és dicsérete már határt nem ismer.

Erősnek nevezi őt, mint „a táborok elrendezett seregét“, mert győzedelmes volt a harcban és szeretete kipróbált. „Szép vagy, én barát-ném, gyönyörűséges és ékes, rettetes mint a táborok elrendezett serege. Fordítsd el rólam szemeidet, mert azok elragadnak engem.“

Ő most már a választottak közé tartozik, akik egészen a Jegyeséi, egészen Krisztuséi; azok közé tartozik, akikre biztosan számíthat minden körülmények közt. Azért mondja: „Hatvanan vannak a királynék . . . egy az én galambom, az én tökéletesem.“ A többi, bár szintén az enyém, mégsem oly feltétlenül és fenntartás és visszavonás nélkül, mint ez.

Azért „igen boldognak mondták“ őt. „Íme boldognak hirdet engem minden nemzedék.“ (Lk. 1, 48.) „Boldogok, kik az Isten ígését hallgatják, és megőrzik azt.“ (Lk. 11, 28.)

„Boldogok a lelki szegények, boldogok a szelídek, boldogok, akik szomjúhozzák az igazságot, boldogok a tisztaszívűek, boldogok akik üldözést szenvednek az igazságért.” (Mt. 5, 3—10.) „Boldogok vagytok, ha megteszitek ezeket.” (Jn. 13, 17.)

Szép ő, mint a felkelő hajnal, szép, mint a hold, választott, mint a nap, rettenetes a sátánnak, mint a táborok elrendezett serege.

De sátán még egyszer ki akarja próbálni erejét és az utolsó harcra készül. Eddig még nem kísértette meg az arának szeretetét és hűségét magát.

XIX. AZ UTOLSÓ KÍSÉRTÉS.

Én. 6. 10—7, 10.

Krisztus szolgálatában, apostoli és felebaráti szeretetnek szentelt munkája közepette a mit sem sejtő lelket megtámadja a világ fejedelme, először nyíltan a fény, a gazdagság, a hatalom csábjaival, hogy magáévá tegye őt. Ezt a lélek, mely már előbb átment a próbákon, visszautasítja, elfordul tőle és elfut.

Most utána kiált és kéri őt, hogy maradjon. „Térj vissza, térj vissza, hogy nézhessünk téged!” A világ belekapaszkodik abba, aki azt elhagyja, és kéréseivel ostromolja, amint sz. Ágoston írja Vallomásai-ban.

De erre is határozottan felel a Krisztusnak eljegyzett lélek: Szulamitnak nevezesz, és nevemre hivat-

kozva, a béke örve alatt hívsz vissza engem. De köztem és közted nincs béke, mi örök harcban élünk egymással, mert rólad mondta Jegyesem, hogy senki két úrnak nem szolgálhat, és, hogy aki az igazi békét akarja, annak meg kell tagadni a világot és önmagát. Azért bennem csak harcosnőt, a táborok rendeit fogod látni.

Most a jónak látszata alatt intézi ellene végső támadását a világ fejedelme. Magára ölti a Jegyes alakját és az ő szavaival dicséri az arát, hogy hiúságra vigye és így megejtse. De ez a kísérlete sem sikerül; mert a hű menyasszony mindent Jegyesére vonatkoztat vissza: „Méltó az én szerelmesem italára. Én az én szerelmesemé, és az ő óhajtása én-hozzám.”

XX. LELKI HÚSVÉT.

Én. 7, 11—13.

„Jer szerelmesem, menjünk ki a mezőre, mulassunk a tanyákon!”

Előbb lementem a dióskertbe és rémületemre a világ fejedelmével találkoztam ott. A te szereteted győzedelmes volt a kísértés fölött, a te szereteted, mely halálodból forrásozott szívembe.

Most vége a próbának, a te szenvedéseidnek is, mellyel engem megváltottál — most menjünk le együtt a mezőkre, a kertekbe, a tanyákra és éljünk egészen a szeretetnek!

Ó én feltámadt Jegyesem, mert hiszen miről elmélkedhetnék most jobban a szenvedés után, mint a feltámadásról, és hogyan szemlélhetnélek megfelelőbben, mint a feltámadás ragyogó fényében? — ó én

feltámadt Jegyesem, reggel, a húsvét hajnalán, keljünk fel, keljünk fel a szőlőkbe, keljünk fel Emmauszba, lássuk a sírt, ha vajjon kikelt-e annak magja, virágzik-e a szőlő, gyümölcsöt teremnek-e a virágok, virágnak-e a gránátalmák?

Jer velem, édes Mindenem, ott akarok én is szeretetben a te mindened lenni, „ott adom neked emléimet“, lelkem bensejét és minden szerelmét. Ily próba és szenvedés után oly boldogság együtt lenni és oly jó egymásban boldognak lenni!

„A mandragórák illatoznak; kapunkban mindenféle almák, újakat és ókat tartottam neked, én szerelmem!“ Új és ó almákkal, a legszebbekkel, lelkem szegényes kincseivel, melyeket neked gyűjtöttem, akarlak megörvendeztetni feltámadásod hajnalán, e húsvéti reggelen, ó én szerelmes Jézusom!

XXI. „KI ADJA NEKEM, HOGY TESTVÉREM LÉGY? . . .”

Én. 8. 1—4.

„Ki adja azt nekem, hogy te én testvérem légy?”

Ó feltámadt édes Üdvözítőm, ezt a nagy kegyet már megkaptam. Hiszen amikor ezt a feltámadt testedet Édesanyád szűzi méhében magadra vetted, amikor az „ő emlőit szoptad”, aki egyúttal az én lelki édesanyám is, akkor lettél te az én testvérem. És amikor szent megtestesülésed és drágalátos halálod által a kegyelmi életet szerezted meg nekem, és Atyád gyermeke lettem a kegyelem által, akkor lettél te az én testvérem, és mi ugyanazokat az „emlőket” szívjuk, az isteni élet emlőit, te saját természetednél fogva, én a kegyelem által.

Mária Magdolna ünnepén az Énekek énekének ezt a részét imádkoz-

zák az Egyház papjai. Azért Magdolnával megyek „ki” oda a sír elé, az ő vágyaival, hogy téged „kinn találjalak és megcsókoljalak” dicsőségemben, mint testvéremet, aki egyúttal Jegyesem is vagy.

Magdolna is magával akarta vinni holttestedet és utána, mikor felismert, át akarta fogni lábaidat! Én is „megfoglak és anyám házába viszlek”, hogy ott megtaníts engem szeretetedre, és szerelmem fűszeres borát nyujtom neked.

„Balkeze fejem alatt, és jobbja megölel engem.” Ó Magdolna, ki ne irigyelné lelked szerelmét, mellyel könnyek közt néztél a sírba, mert nem találtad, akit a te „lelked szeret!” És ki ne irigyelné lelked örömet, mikor csak egy szóval ajkaidon — Mesterem! — néztél feltámadt Jézusod isteni szemébe és elmerültél az Ő tekintetében! „Föl ne költsétek és föl ne serkentsétek az én szeretőmet, valámíg maga nem akarja.”

XXII. A SEMMISÉG SZERETET- HIMNUSZA, MIKOR AZ ERŐS- SÉGRE TÁMASZKODIK.

Én. 8, 5—7.

„Kicsoda ez, ki feljő a pusztából, gyönyörűségekkel bővelkedve, az ő szerelmesére támaszkodva?”

Itt kezdődik az elmélkedés Isten szeretetéről. Ez a szeretet a természetben és a megváltásban mutatkozik. A puszta a semmiség, a gyarlóság és a bűn. Ebből a pusztából vitt ki a te szereteted, ó teremtő Istenem! Létet, életet, érzést, értelmet, szabadakaratot, a kegyelmi élet fenntartó ajándékait adod nekem. A te vállaidra támaszkodva, mint a semmiség a mindenségre, a gyengeség a világot fenntartó erőre, léptem az életbe, léptem ki a nemlét pusztaságából. Gyarlóságomban erényekbe

öltöztetett a te jóságod és kegyelmed, és a kegyelmi élet megfoghatatlan gyönyörűségeibe merítette el lelkemet, és oly gyönyörűséges az maga, hogy a te karjaidban lehetek és rád támaszkodhatom.

„Az almafa alatt költöttelek fel téged; ott ejtetett meg anyád, ott sértetett meg szülőd.” Bűnben fogantattam anyámtól és bűnben születtem. Már a paradicsomban az almafa alatt vétkezett az én ősanyám és bűnökben szült engem. Te emeltél fel, te költöttél fel a másik fa alatt, melyen életedet adtad értem. Csak te vagy erőm, te vagy támaszom, ó megváltó Istenem!

Azért kell, hogy „mint pecsétet szívemre tegyelek, mint pecsétet karomra”, hogy soha el ne felejtsem, hogy mi vagy te nekem, szívem Istene és osztályrészem örökre.

„Erős, mint a halál a szeretet”; ilyen volt a te szereteted hozzám, ilyennek kell lenni az enyémenek is irántad. Ha te meghaltál értem, ne-

kem is késznek kell lennem meghalni érted — és ha már meghalnom érted nem lehet, akkor legalább élni akarok érted! Azért teszek mint pecsétet szívemre, mint pecsétet karomra.

„Kemény, mint a pokol, a buzgó szerelem“, osztatlan és visszavonhatatlan. „Lobogása tűz és lángok lobogása.“ — Mi választ el tőled, ó szerelmes Istenem? Szenvedés vagy halál, kard vagy máglya, kísértés vagy próba? Sem a szenvedések vizei, sem a kísértések rohanó árja nem képes eloltani „Isten szeretetét, mely a mi Urunk Jézus Krisztusban van.“ (Róm. 8, 30.) Ezért „tekintek mindent veszteségnek és szemétnak, csak hogy Krisztus legyen a nyereségem“ (Fil. 3, 8); akármit adsz, ha szeretetedet nem adod, semmi az nekem; és akármit kell is adnom, hogy megnyerjem szeretetedet, semminek tűnik fel előttem.

Ó Istenem, add, hogy egészen életté legyen bennem, amit most mondtam!

Tudom, hogy bármit is adok tene-
ked, ha szeretetemet és szívemet
nem adom, semmi az neked. Hiszen
te is mindent odaadtál, Lelkedet,
Fiadat, önmagadat, hogy megnyerjed
szeretetemet, és mindezt mintegy
semminek tekintetted, annyira vágy-
tál, hogy szeresselek!

XXIII. TERMÉKENY SZERETET.

Én. 8, 8—12.

Ilyen-e az én szeretetem, ó édes Istenem, ilyen volt-e mindig hogy a vizek sokasága el nem olthatta? Tudom, hogy hajdan nem volt ilyen; tudom, hogy távol vándoroltam, barangoltam, távol a te éltető szerelmedtől. De amióta szerelmedben megismertelek, némileg mondhatom, hogy a te kegyelmedből ilyen volt a szeretetem.

A te szerelmed az én szőlőm. Köfal voltam a szőlő körül, nem ajtó, mely beengedi a hamis kérőket a szerelem szent kertjébe; „emlőim” — odaadásom jelképe — tornyok voltak, melyek ellenálltak az ellenség támadásainak, a kérők csábításainak. A te szerelmed volt az, mely erőt adott ezeknek a bástyáknak és

kőfallá tett engem. A te szerelmed lesz tovább is állhatatosságom biztosítóka.

De szőlőmnek, szerelmemnek, gyümölcsöt is kell teremnie, hasznot kell hajtania. „Ezer a tied” — de „kétszáz azoké, kik őrzik annak gyümölcsseit.” Gyümölcsöt terem elsősorban neked, azután azoknak, kik engem a tieddé tettek, s végre az az egész világnak, minden léleknek.

Az én szőlőm, az én szeretetem, kiárasztja illatát az egész világra; önti gyümölcsseit minden lélekre, hogy borával megrészegítse azokat; kamatot hoz pénzben, hogy gazdaggá tegye mindazokat, akik ültették, öntözték és mindenekelőtt téged, Istenem, aki megadtad a növekedést és megáldottad a termést. Amen.

XXIV. A FÜSZERES HEGYEKEN TÚL — OTT, AHOL A MENNY- ORSZÁG INT.

Én. 8, 13—14.

„Te, ki a kertekben lakol, barátid figyelnek rád; hagyd hallanom a te szódat!” A szeretet szavára figyelmesek lesznek a lelkek.

A Jegyes akarja, hogy arája szóljon a szeretetről és másokat is szeretetre gerjessen. A szeretet nem lehet tétlen, a szeretet mindig apostoli.

„Hagyd hallanom a te szódat!” Azt akarja első sorban, hogy neki énekelje szerelmének énekét. De ezt igazában csak a „fűszeres hegyeken”, a szeretet honában, lehet megtenni. Azért felszólítja Jegyesét, hogy fusson vele oda, ahol éneküket és vallomá-

saikat már semmiféle földi dolog nem zavarja.

Itt elmélkedésem beletorkol a mennyország gyönyörűségeibe.

IMÁDSÁG.

Istenem, imádandó Szentháromság, Atya, Fiú és Szentlélek, *híszem*, hogy a megszentelő kegyelem által itt a lelkemben lakozol. Erősítád hitemet, hogy ezt az igazságot soha szem elől ne tévesszem, mindig jobban megértsem és eszerint éljek. Lelkem szentélyében leborulva *imádlak* Téged, lelkem Istene. Maradj bennem és add, hogy mindig jobban *megismerjelek*, mindig jobban *megdicsőítselek*, mindig jobban *szeresselek*, mindig jobban *eggyé legyek* Veled. Végy el tőlem mindent, az életemet is, mielőtt az első szándékos bűnnel beszennyezném lelkem tabernákulumát. Engedd meg, hogy minden nap tisztább, kedvesebb lakásoddá válhassak, hogy így beteljesedjenek rajtam a Te szavaid: „Gyönyörűségem az emberek fiai közt lenni.” Engedd meg, ó Istenem, hogy a Te örömöd, a Te gyönyörűséged, a Te tiszta, kedves lakásod, a Te kis mennyországod legyek a földön. Amen.

TARTALOM

Előszó	3
Összefoglalás	5
I. A teremtés Isten csókja	9
II. Isten szépsége szétárad a mindenségre és magához vonzza a lelket	12
III. Harcot kell vívni a teremt- ményekkel, hogy a mindenség a lélek számára Isten lábnyoma és képe legyen	14
IV. Minden teremtett lény fölött Istenben megpihenni	17
V. A lélek viszonya Istenhez a a kegyelem állapotában és annak elvesztése	19
VI. A jó pásztor és az elveszett juhocska	22
VII. „Fogjátok meg a kisedd rókákat”	24
VIII. Lelki éj és világosság	26

IX. A lélek őrei	29
X. Menyasszonyi dísz	30
XI. Jön a király	31
XII. A lélek eljegyzésre készül	33
XIII. Imádság tömjéne és önlegyőzés mirrhája	35
XIV. Tökéletes követés — az ara szépsége	37
XV. Égő vágyak	39
XVI. A zörgető szava — a szeretet próbája	40
XVII. Ki nekem Jézus?	43
XVIII. A próbák hősnője	46
XIX. Az utolsó kísértés	49
XX. Lelki húsvét	51
XXI. „Ki adja nekem, hogy testvérem légy?”	53
XXII. A semmiség szeretet- himnusza, mikor az erősségre támaszkodik	55
XXIII. Termékeny szeretet	59
XXIV. A fűszeres hegyeken túl — ott, ahol a mennyország int	61

KORDA R. T.
NYOMDÁJA
BUDAPEST.